

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

4 Vtrum clerici etiam ipsi decimis soluendis sint adstricti, an non.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

nechi
faciend
tia cum
aliam
cura.

nechi nam ex vna parte videntur monachi solertius ac vigilantius posse gregi prospicere: ex altera vero propinquius Evangelio videtur, vt proprius paroccius sit in sua parocia: qui cum suis subditis conuersetur, eos denique consilijs, ope, & elemosinarum largitate iuuet: cum tamen monachi non nisi per vicarium rem administrare possint. Et certe hæc ratio apud me semper inualuit. Mirto antiquitatem Benedictinorum ac Cisterciensium, inquam nõ est oblatrandum: sed tamen hæc ætate vix huiusmodi faciendis annexioribus suffragari possem.

ARTICVLVS IIII.

Virum clericum etiam ipsi decimis soluendi sint adstricti.

Post substantiam materiamq; decimarum, atque eorum cognitionem quibus debentur, subsequitur tandem, vt videamus quinam mortuum debeant. Et primum, quod ipsi etiam clerici sint decimarum debitores, arguitur. Ius commune est, vt parochialis ecclesia de cunctis prædijs, que intra suum territorium iacent decimas percipiat. Contingere autem afolet vt clerici possessiones etiam habeant, easdemque vel in sua parocia, vel forte in aliena. Et similiter quod patrimonium vnius ecclesie in alterius territorio situm sit: in huiusmodi ergo casibus clerici, quin & ipsa ecclesia decimas debere videntur.

2. Argu. Secundo arguitur: Religiosi inter clericos nominantur: & tamen decimas ratione prædiorum debent ecclesijs, in quorum sunt territorio: vt patet in cap. dilecti, & c. licet de decim. Tertio: Numero. 1. & Leuitæ precipiuntur summo sacerdoti decimas decimarum soluere: ergo eadem ratione clerici Leuitis succedentes, easdem Pontifici Maximo debent. Quarto: Decimæ non solum, vt dictum est in sustentationem clericorum soluantur, verum & in pauperum subventionem: ergo si clerici a decimarum solutione essent exempti, pariter essent & pauperes. hoc autem falsum est, ergo neque illud est verum. In con. rarium autem est cap. secundum. de deci. vbi ait Paschalis Papa. Nouum genus exactionis, vt clerici a clericis decimas exigunt.

Ad quæstionem duabus conclusionibus respondetur: Vna est, Clerici, in quantum clericum, hoc est, in quantum de decimis, quas pro suo spiritali munere recipiunt, & de ecclesie fundis quorum fructibus clericali iure viuunt, nullas tenentur soluere decimas. Altera, Clerici non quatenus clerici, sed qua ratione seculari iure, vel hæreditario, vel emptionis, vel quouis alio terras possident seculares decimarum suat debitores, videlicet ex fructibus, qui inde sibi proueniunt. Probantur amba simul conclusiones. Neutiquam idem esse potest fundamentum & ratio quidpiam dandi ac recipiendi. Est enim contra naturam, vt idem sit agendi patiendique principium. Ignis quippe quatenus calefactiuus est, non est calefactibilis; clerici autem propter spiritalium functionem ins habent recipiendi decimas, ac perinde fructus prædiorum, quæ ecclesia possidet, ergo eadem ratione nihil debent decimarum refundere. At vero nihil obstat quominus in eadem persona diuersa sint principia, alterum agendi, alterum vero patiendi. Sicuti aqua quatenus frigida, in frigidat, quatenus materialis, calefit. Pariter ergo in clerico non obstante spiritali principio recipiendi decimas, inueniri potest spiritalis possessio, ex qua eadem debeat. Conclusiones recepissimæ iure sunt, de quibus ideo nihil est dubitandum, nisi quod contra tenorem secundæ conclusionis aliquibus concessa extant priuilegia Cisterciensibus namque & hospitalarijs concessit Alexander III. vt de prædijs quæ quomodocunq; possiderent, si propriis manibus laboribus illa colerent, decimas non soluerent. Idemque concessit Adrianus, vt patet cap. Ex parte. extra de deci. & intelligebatur, etiã si illa colerent per suos famulos. Quare ceterorum nulli, siue clerici, siue monachi eximuntur, quia illas debeant, etiam si ipsi arua sua colant, nisi simili eximantur priuilegio.

Dum autem terras easdem colonis locat, multominus dubium est quin eiusmodi decimarum sint debitores, vt illic habetur cap. Licet & subsequenti. Ad audientiam. quamuis & super his consulenda sit etiam consuetudo. At vero postquam de personis hic loquitur, quæ ad decimarum pensionem tenentur, quaeritur verum nona modo

1. Conclusio.

2. Conclusio.

Suadetur vtraque conclusio.

Quæst.

Panormit. opinio.

modò Christiani, verum & infideles ad ecclesiasticas decimas teneantur? Ecclesiasticas inquam: quoniam quod in iure natura: quæcunque Resp. veridica Dei cognitione illustrata, teneretur suo more eidem sacrificare Deo, atque ad id muneris magistratus instituire, alia est ratio. tenebantur enim vt ex superioribus colligitur. Sciscitatur hanc autem quæstionem propter nonnullos Imperatorū ac potissimum pp. Panormit. qui super cap. de terris. extra de deci. affirmatiuè quæstionem decidit. Iubetur enim in præfata ca. Iudæi. de illis quas colunt terras decimas persoluere: & e. quæto. de vsuris. perinde coguntur de domibus ac possessionibus, quæ antequam in eorum venirent dominium, eidem oneri subdebantur decimas reddere. Ex his ergo Panormitanus Odoardum sequutus, infert, omnes infideles vbicunque gentium vitam degant, iure compelli posse si factum esset possibile, vt decimas soluerent. Neque verò tantum prædiales, verum & personales. saltem, inquit, teneretur ad id Iudæus, quod Christianos loco suo habitans solueret. Alias, inquit, ecclesia defraudaretur. Immo ait dum ad Christianismum accedunt, posse cogi, vt quas in infidelitate agerent reddere renuerint, persoluant. At verò siue textus, consulas, siue diuinum ius, siue naturalem rationem, nulla probabilitate, vt cum venia tanti doctoris dixerim, huiusmodi opinio fulcitur. Primum enim de iure nullum est dubium: non solum quod, vt sæpe diximus, ius vetus de quota iudiciali erat, iamque ad eò antiquatum est, verum etiam si in naturali ac morali persistamus. Quoniam decimæ antiquitus solum in stipendium ministrorum templi, quod apud nos pari ratione in alimoniam clericali ordinis ecclesiæ ministrantium iustæ sunt. Itaque nisi ecclesiæ essent, nulla esset ratio illas exigendi. Cum ergo infideles non sint in ecclesiæ gremio, neque illis sacerdotes quidpiam spirituale dispensent, nullum eis ius suppetit, auctore Paulo, petendi ab illis carnalia. Sed ait Panormitanus: Tenentur tamen sacramenta suscipere: & in Christianismum nomina sua dare. Ecce quomodo isti ius tractant diuinum. Enim vero quamuis tota mortalium vniuersitas ad fidem suscipiendam teneatur, tamen quoad usque illam homo proficiatur, neque nostris tenetur legibus, neque

Opinio Panorm. nulla fulcitur probabilitate.

Argu. in Panorm.

nostris prælatis obedire: secundum verbum Pauli: De his qui foris sunt, nihil ad eos. Quemadmodum qui votum religionis emisit, licet perstrictus sit religiosus fieri: tamen quouique fuerit professus, ad pecuniaria religionis mandata non tenetur. Equis enim qui ius diuinum calleat, affirmare ausit Turcas eo delinquere quod non consentitur sacramento nostro, eucharistiam non gustant, festa ieiuniorum nostram non seruant? At verbum illud supra citatum, auctores huiusmodi opinionis seducit, quod habetur cap. Tua nobis: & capit. Cum non sit, de decim Deum scilicet in signum vniuersalis dominij sibi decimas re seruasse. Inde enim colligunt quoscunque mortales, cum omnium sit dominus, eadem debere. At vero si talem sensum verbum illud faceret, Pontifices ipsi, aut ecclesia eundem nobis alicubi tradidisset: quod nusquam fecit. Et profecto eodem modo colligeretur vniuersos olim mortales decimas etiam debuisset Leuitis: quod concessu esset absurdum. Sensus ergo legitimus est quòd in signum vniuersalis dominij voluit Deus semper sacrificijs a quæcunque re pub. coli: ac subinde, vt sacerdotes sustentarentur. Sed quia Leuitis Mosæici populi illa congruebat sustentationis moderatio per iudiciali præceptum indixit eidem populo, vt decimam fructuum eis soluerent. Id quod & ecclesia pro suis sacerdotibus, instar illius præcepti, imperauit suis subditis. Quo ergo præcepto eos qui eius fidem nunquam amplexi sunt, non comprehendit. Neque capitulum, de terris: neque capitulum, quanto. quoquo pacto contra facit. Nam illic peculiariter habetur de Iudæis sermo, qui inter Christianos commemorantur, possessionesque habent, quas a Christianis vel emerunt, vel aliter receperunt. Et quamuis sermo ad illas quoque prolataretur terras, quæ nunquã fuissent Christianorum, quod tamen non factum illè credam, alia est tamen forte ratio de Iudæis qui non alia ratione permittendi sunt inter nos viuere, quam sic, vt ecclesiam suo territorio non defraudent. Attamen quod infideles terras possidentes, quæ nunquam sub nostro fuere dominio, priuquam sint fidem professi, compellantur decimas soluere: non dubito quia antiquis patribus sacrorum peritis quam alienissimum ab Euangelio fuisse existimatum.

Quocir-

Solutio Panorm.

Repl.

Doc. p. 204.

Arg. Solutio.

Solutio S. Th. Repl.

Quæcirca sub hoc tituli obtentu ab illis quibus fides prædicatur, non video quomodo possint decimæ exigi: utrum verò ratione prædicationis ad concionatorum sustentationem possit aliquid ab illis tributum exigi, ipsi quibus id scire incumbit, videntur, Ego namq; in hoc lib. vt alias dixi, nihil de Occidentalibus Insularis dicere constitui.

Ad primam arg. Vt ergo ad rem redeamus. Primū arg. in capite quæstionis obiectum duas habebat partes. Prior erat de bonis clericorum quæ sæculari titulo possident. Ad quem respondet D. Tho. iuxta tenorem conclusionis secundæ quod tenentur illis modis fructuum decimas pendere, etiam si ipsi sint euidens ecclesiæ clerici. Huic autem decimæ nonnulli argumentum obuiolantur ex citato c. Nouum genus. de decim. vbi habetur, illos clericos, qui à clericis spiritualium ministeriorum accipiunt decimas, eisdem debere. Cum ergo clerici ab alijs clericis eiusdem ecclesiæ non recipiant ministeria, sed simul omnes populo administrant, non est, quod alij alijs decimas debeant ad hoc autem respondetur, verbum illud non esse exclusiuum. Afferitur, inquam quod clericis (& forsitan vt habet glossa, intel. giur de coniugatis) ob id quod sacramenta suscipiunt, decimarum pensio nisi sint obnoxij. Haud tñ excluditur quin alia ratione, nempe propter terras quas peculiariter possident, maiores etiam clerici eisdem debeant. Vnde, vt ait S. Th. aliud est aliquid habere vt proprium, ratione cuius debentur decimæ, aliud verò habere commune ecclesiasticum, ratione cuius non debentur. Præter hanc autem solutionem altera est quod clericis à clericis eiusdem parochiæ nonnunquam sacramenta percipiunt præter Curatum, qui non nisi à suo vicario illa suscipit, sed nihilominus de suis temporalibus fundis decimas debet. Posterioris membrum eiusdem argumenti ecclesiam tangebatur, quæ prædica forte habet in alia parochiæ. Ad quod contrario modo quam ad priorem partem D. Tho. respondet, nempe eiusmodi ecclesiam nullas de suis possessionibus debere decimas. Et ratio est, q' eo ipso, quod fundus sit ecclesiæ, efficitur ecclesiasticus, hoc est, spirituali muneri, aut ecclesiasticæ fabricæ mancipatus. Quod si quis contra insurgat, per hanc legem vsu venire posse vt

aliqua ecclesia omnibus prorsus suis decimis expoliaretur: vt si parochiani sua bona ecclesiis donarent: Placet responsio domini Caietan. quod lex hæc ex eo temperamento, & moderamine condienda est, vt res in tantum detrimentum ecclesiæ non vergat. Quare tunc transire deberent fundi cum suo decimarum onere, exemplum extat c. suggestum. de deci. Nam cum cuiusdam ordini indultum priuilegium esset ne decimas solueret, & tanta illis deinceps fieret prædiorum accessio vt alia parochiæ magnum damnum acciperent, iustum est vt heret super hæc re compositio. Quare in tali casu clericis per accidens decimarent, id est ratione prædiorum. Neque obstat capitulum, Nouum genus quippe quod intelligitur ne clericis à clericis, in quantum clericis, decimas exigant. Ad 2. respondetur, eos religiosos quibus est animarum cura iniuncta, ius habere recipiendi decimas, non autem illa ratione obligationem soluendi. Reliqui verò de iure communi decimas debent prædialibus, nisi villo sint priuilegio exempti, vt supra citatum est ex ca. eo parte. de deci. Ad tertium respondetur quod cum in veteri testamento Leuitæ quibus decimæ decretæ erant, sub sacerdotum obedientia viuerent, & sacerdotibus non nisi primitiæ obuenirent, congruens fuit Dei præceptum, vt decimarum decimam Summo sacerdoti penderent. Quæ vtique nunc ratione Summus Pontifex iusta in gruente necessitate decimam decimarum a clero exigere valet. Imò verò vti nam vniuersalis eademque perpetua toti clero imponeretur: sitamen illa ratione omnis alia occluderetur in perpetuum via & modus alia commentandi iura, aliasque excogitandi artes sustentandi Apostolicam sedem, quibus Ecclesiasticæ leges non possunt non periculosissimè arctari. Ad 4. denique respondetur, quod etsi decimæ in subsidium etiam pauperum tribuantur clericis, qui præcepto misericordiæ ad eleemosinas tenentur erogandas, tamen quia eiusmodi eleemosinæ ipsorum dispensatione fieri debent, non perinde atque clerici, à decimis exoluendis pauperes eximuntur.

Solutio Caiet.

Ad 2. ar gum.

Ad 3. ar gum.

Ad 4. ar gum.

Arg. Solutio

Solutio S. Tho.

Replica

